

Kawa, Kazimiera

Głos w dyskusji dyrektora Liceum im. Marszałka Stanisława Małachowskiego w Płocku Kazimiera Kawowej.

Notatki Płockie 16/3-62, 36-37

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Głos w dyskusji dyrektora Liceum im. Marszałka Stanisława Małachowskiego w Płocku Kazimierzy Kawowej

Włączając się do toczącej się dyskusji, chcę nawiązać do programu Wojewódzkiego Komitetu Kopernikowskiego, a szczególnie do jego punktu trzeciego, który brzmi: „Rozważyć możliwości zorganizowania obserwatorium astronomicznego w jednym ze skrzydeł Liceum im. Stanisława Małachowskiego w Płocku”. Dla mieszkańców Płocka, a zwłaszcza dla nauczycieli oraz dla dawnych i obecnych wychowanków Małachowianki niezmiernie ważną jest sprawa wymieniona w cytowanym wyżej punkcie. Serdecznie wdzięczna jestem panu prof. Stanisławowi Berezowskiemu — przewodniczącemu Wojewódzkiego Komitetu Kopernikowskiego, za słowa poparcia dla naszego terenowego projektu. Chcemy bowiem, by projekt — wcale nie nowy, jak za chwilę wyjaśnię — znalazł wreszcie swój realny i trwały kształt.

Pomysł zorganizowania obserwatorium astronomicznego w XIV-wiecznej wieży obecnej Małachowianki postawiony został w 1810 r. przez rektora ówczesnej Szkoły Departamentowej — Fryderyka Roze'go. Niedawno został on przypomniany przez Towarzystwo Naukowe Płockie. Wydaje nam się, że nadanie mu dziś, w chwili gdy cały naród czcить będzie pamięć Mikołaja Kopernika, realnych kształtów, będzie najpiękniejszą formą hołdu dla wielkiego Polaka — uczonego. Trwałą wartość tego dzieła podniesie jeszcze fakt, że będzie ono służyło młodzieży i społeczeństwu Płocka i okolic.

Mimo że wszystkim szanownym zebrany znana jest szkoła, o której się tutaj mówi, krótko pozwolę sobie przypomnieć, że swoimi początkami sięga ona roku 1180. Jest więc niecodziennym pomnikiem przeszłości, bo od XII/XIII wieku prawie bez przerwy służy społeczeństwu Ziemi Mazowieckiej. W swojej blisko już 800-letniej historii przeszło wszystkie etapy rozwoju szkolnictwa polskiego.

Rok 1973, w którym obchody kopernikowskie przybiorą najbardziej uroczystą formę 500-lecia urodzin największego uczonego w historii Polski, wiąże się z jeszcze jednym ważnym faktem — z dwusetną rocznicą powstania Komisji Edukacji Narodowej — pierwszego w świecie Ministerstwa Oświaty — z czego my Polacy szczególnie możemy być dumni. Dla obecnego Liceum Małachowskiego rok 1773 był także niezmiernie ważnym etapem — zamknął dzieje szkoły kolegiacko-klasztornej. Komisja Edukacji Narodowej zgodnie ze swą misją przejęła płockie kolegium jezuickie i na jego miejsce powołała świecką i państwową szkołę podwydziałową, która bezpośrednio podlegała Szkole Głównej Koronnej w Krakowie (obecnie Uniwersytet Jagielloński). Właśnie

NICOLAUS COPERNICUS

net, in quo terram cum orbe lunari tanquam epicyclo contineri diximus. Quinto loco Venus nono mense reducitur, Sextum denique locum Mercurius tenet, octuaginta dierum spacio circa eartem. In medio uero omnium refidet Sol. Quis enim in hoc

pulcherimo templo lampadem hanc in alio uel meliori loco poneret, quam unde totum simul possit illuminare. Siquidem non inepte quidam lucernam mundi, alij mentem, alij rectorem uocant. Trimegistus uisibilem Deum, Sophodis Electra intuentē omnia. Ita profecto tanquam in solio re galis Sol refidens circum

Rysunek z książki Mikołaja Kopernika „De revolutionibus...” przedstawiający system heliocentryczny. Symbolizuje on graficznie rewolucję dokonaną przez odkrycie Kopernika w poglądach na budowę wszechświata.

rocznicę powstania Komisji Edukacji Narodowej, a w dziejach Małachowianki dwusetną rocznicę świeckości, chcemy szczególnie podkreślić i upamiętnić. To nasze dążenie znalazło już wyraz w Uchwale Nr 35/210/70 Prezydium Miejskiej Rady Narodowej z dnia 25 października 1970 r., w której postuluje się, aby inauguracja roku szkolnego 1973/74 odbyła się właśnie w Liceum Małachowskiego w Płocku.

Równocześnie wydaje mi się, że zabytek przeszłości, tak nierozzerwalnie związany z dziejami kraju, będący widomym pomnikiem oświaty polskiej, zasługuje na szczególną opiekę takiej organizacji, jaką jest Front Jedności Narodu. Z dokumentów wynika, że ze swej przeszłości może szkoła czerpać idee, dla których realizacji dopiero teraz, w naszych czasach, w Roku Kopernikowskim zaistniały konkretne i realne warunki. W tym kontekście na pewno

jeszcze jaśniejszą i bardziej celową staje się myśl zorganizowania wspomnianego w projekcie Wojewódzkiego Komitetu Kopernikowskiego obserwatorium astronomicznego w XIV-wiecznej wieży Małachowianki.

My płocczanie — wychowankowie i nauczyciele Małachowianki — nie poprzestaniemy na apelach i prośbach o pomoc w realizowaniu tego zamierzenia. Do tej wielkiej i cennej inicjatywy włączymy się pracami społecznymi przy remoncie wspomnianej wieży i społecznymi darami, w tej chwili w wysokości 100 tysięcy złotych, zebranymi już przez Komitet Wychowanków.

Na zakończenie pozwolę sobie wyrazić swój pogląd i pogląd nauczycieli Małachowianki na

projekt obchodów 500-lecia urodzin Kopernika. Jesteśmy nauczycielami szkoły dysponującej wyjątkowymi i dodatkowymi atutami — własną prawie 8-wiekową historią. Znamy jej siłę oddziaływania, jej znaczenie i rolę w kształtowaniu najszlachetniejszych uczuć naszych uczniów. W projekcie uroczystości kopernikowskich widzimy zwłaszcza lekcję szacunku dla naszej przeszłości narodowej. Pamięć naszego wielkiego Rodaka najlepiej uczymy, gdy swą codzienną pracą wyposażymy naszych uczniów w możliwie najgłębszą i najdokładniejszą wiedzę oraz gdy ich wychowamy właśnie w szacunku dla naszej przeszłości, bo z szacunku dla przeszłości rodzi się miłość dnia dzisiejszego.

UCHWAŁA Nr 35/210/70

PREZYDIUM MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ

W PŁOCKU

z dnia 25 października 1970 r.

w sprawie sfinansowania ze środków Społecznego Funduszu Budowy Szkół i Internatów remontu zabytkowego XIII-wiecznego skrzydła Liceum Ogólnokształcącego im. Marszałka Stanisława Małachowskiego w Płocku.

Na podstawie art. 55 pkt. 4 o radach narodowych z dn. 25.I.1958 r. (Dz. U. Nr 29, poz. 172 z 1963 r.) Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Płocku, mając na uwadze:

— że położone w centrum Starego Miasta na Wiślanej Skarpie Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Małachowskiego jest — ze swą bliską 800-letnią historią i tradycją — najstarszą polską szkołą;

— że siedziba tej Szkoły, a zwłaszcza jej najstarsze XIII-wieczne skrzydło jest zabytkiem architektury wysokiej rangi (znaczne relikty romańskie i elementy gotyckie);

— że uchwałą Nr IV/13/61 Sesji Miejskiej Rady Narodowej w Płocku z dn. 4 października 1961 r. rozbudowa i modernizacja Szkoły, będącej Alma Mater Masoviensis, uznana została za centralny obiekt wzniesiony w Płocku dla uczczenia Tysiąclecia Państwa Polskiego;

— że obecnie Szkoła odczuwa istotny brak sal lekcyjnych i pracowni dla około 1500 uczącej się w niej młodzieży i pracujących (łącznie 3 jednostki organizacyjne);

— że rozbudowa Szkoły w latach 1963—1964 została — zgodnie z uchwałami zaprojektowana i wykonana tylko dla 640 uczniów i 16 izb lekcyjnych, w których obecnie uczy się 840 młodzieży, co zmusiło dyrekcję nawet do adaptacji części korytarzy na 4 izby lekcyjne;

— że Małachowianka współcześnie — jak i w przeszłości — kształci w znacznej części młodzież wiejską regionu płockiego, dla której przede wszystkim brak internatu i stołówki;

— że Przewodniczący Prezydium MRN w Płocku wystąpił w dniu 24 czerwca 1970 r. (L. dz. ZP-20-50/70) do Przewodniczącego Krajowego Komitetu Społecznego Funduszu Budowy Szkół i Internatów Marszałka Czesława Wycecha — po uzyskaniu akceptacji Miejskiego Komitetu SFBSiI — o sfinansowanie remontu środkami Funduszu;

— że to wystąpienie zostało poparte specjalnym pismem z dn. 10 lipca 1970 r. (L. dz. DL-4-17-7/70) Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego prof. dra Hen-

ryka Jabłońskiego do Przewodniczącego Krajowego Komitetu SFBSiI Marszałka Czesława Wycecha;

— że do wykonania remontu w oparciu o posiadaną dokumentację projektowo-kosztorysową umownie zobowiązało się Miejskie Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane w Płocku;

— że zaplanowano następujące przeroby roczne:

w 1970 r. —	500.000 zł
w 1971 r. —	3.500.000 zł
w 1972 r. —	3.500.000 zł
w 1973 r. —	1.000.000 zł
razem	8.500.000 zł

— że wskazane byłoby przywrócenie gotyckiej wieży szkolnej z XIV wieku jej pierwotnej wysokości i urządzenie na niej — z okazji Roku Kopernikowskiego (1973) — obserwatorium astronomicznego, co stanowiłoby realizację planów rektora Szkoły z 1810 r. Fryderyka Rogo;

— że remont skrzydła winien być zakończony w roku 1973, tj. w 200-setną rocznicę jej upaństwienia (przejęcie przez Komisję Edukacji Narodowej)

p o s t a n a w i a :

§ 1.

Zwrócić się do Krajowego Komitetu Społecznego Funduszu Budowy Szkół i Internatów z prośbą o przyznanie dotacji w kwocie 8.500.000 zł na sfinansowanie kapitalnego remontu zabytkowego, najstarszego, XIII-wiecznego skrzydła Szkoły wraz z XIV-wieczną wieżą.

§ 2.

Zaproponować Ministrowi Oświaty i Szkolnictwa Wyższego uroczyste otwarcie — w skali ogólnopolskiej — roku szkolnego 1973/74 w Liceum im. Marszałka Stanisława Małachowskiego w Płocku, a to w związku z jubileuszem Komisji Edukacji Narodowej, pierwszego w świecie Ministerstwa Oświaty.

§ 3.

Odpowiedzialnymi za wykonanie niniejszej uchwały czyni się: Wydział Oświaty Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, Okręgową Dyrekcję Inwestycji Miejskiej oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane.

Sekretarz Prez. MRN
(—) S. MALINOWSKI

Z-ca Przew. Prez. MRN
(—) inż. mgr J. CHOJNACKI